

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА ПЛАТФОРМА ПАРАДИГМАЛЬНИХ ЗМІН ПОВОЄННОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Матеріали I Всеукраїнської
науково-практичної конференції
присвяченої пам'яті
проф. Войнаренка Михайла Петровича

27-28 жовтня 2022 року
м. Хмельницький

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (М. ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ)
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАФТИ І ГАЗУ (М. ІВАНО-ФРАНКІВСЬК)
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (М. ВІННИЦЯ)
ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ НАН УКРАЇНИ (М. КИЇВ)
УКРАЇНСЬКА ІНЖЕНЕРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ (М. ХАРКІВ)
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» (М. ОДЕСА)
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (М. ЗАПОРІЖЖЯ)**

Фінансово-економічна платформа парадигмальних змін повоєнного розвитку України

Матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції
присвяченої пам'яті проф. Войнаренка Михайла Петровича
27-28 жовтня 2022 року, м. Хмельницький

Хмельницький

2022

УДК: 338.24 (447)
Ф67

*Рекомендовано до друку Науково-технічною радою
Хмельницького національного університету
(протокол № 3 від 28 жовтня 2022 р.)*

Включені матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції присвяченої пам'яті проф. Войнаренка Михайла Петровича «Фінансово-економічна платформа парадигмальних змін повоєнного розвитку України», проведеної 27-28 жовтня 2022 року (м. Хмельницький)

Збережена авторська редакція. Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, правильність посилань несуть автори поданих матеріалів.

Редакційна колегія:

д.т.н., проф. Синюк О.М.; к.е.н., доц. Скоробогата Л.В.;
к.е.н., доц. Джулій Л.В., к.е.н. доц. Кобець Д.Л.; к.е.н. Валькова Н.В.

Ф67 Фінансово-економічна платформа парадигмальних змін повоєнного розвитку України: Матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції присвяченої пам'яті проф. Войнаренка Михайла Петровича (27-28 жовтня 2022 року, м. Хмельницький). – Хмельницький: ХНУ, 2022. – 354 с.

Наведено матеріали міжнародної науково-практичної конференції, які стосуються актуальних питань щодо сучасного стану та парадигмальних змін повоєнного розвитку України.

Визначені фінансові аспекти післявоєнного розвитку України. Розглянуто актуальні проблеми управління інвестиційною та інноваційною діяльністю підприємств. Досліджено тенденції розвитку системи обліку, аудиту та оподаткування у глобальному та цифровому вимірі. Визначені фінтех та ІТ-інструменти цифрової економіки, як основа післявоєнного розвитку України. Запропоновані маркетингові стратегії відбудови України та перспективи повоєнного розвитку територій і громад.

Видання розраховане на науковців, викладачів, працівників органів державного управління, студентів вищих навчальних закладів, аспірантів, докторантів, працівників державного сектору економіки та суб'єктів підприємницької діяльності/

УДК: 338.24 (447)

© Хмельницький національний університет, 2022
© Автори тез доповідей і повідомлень, 2022

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ФІНАНСОВІ АСПЕКТИ ПІСЛЯВОЄННОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

БАГАЦЬКА К.В. Капіталізація комунальних підприємств в повоєнний період.....	22
БАРАБАШ Л.В. Післявоєнні особливості розвитку податкової системи України	24
БЄЛОУСОВА Л.І., БЄЛОУСОВ Я.І. Форсайт інвестицій у післявоєнний час.....	26
БІТЮК І.М., КОВАЛЬСЬКА О.В. Підтримка малого та середнього бізнесу в умовах війни	27
ВІЛІАК Ҁ.У. Фінансові наслідки війни для України.....	29
БОНДАРЧУК М.К. Формування стратегії фінансового розвитку комерційних банків.....	31
VISHNEVSKA A., SKOROBOGATOVA N. Financial planning as a tool for ensuring the balanced development of enterprises	33
ГОНЧАРОВ Ю.В., КОРОТЕНКО В.В. Відновлення економіки України в післявоєнний період	35
ГОРАЛЬ Л.Т., КОРНІЄНКО А.М. Моніторинг економічних ризиків нафтогазових підприємств.....	37
ЯКУБИШИН О.П. Актуалізація перегляду методології тарифоутворення на послуги з транспортування природного газу	38
ГУЛЕНЕЦЬ В.Ю., ПОЛОЗОВА В.М. Діагностика формування та використання фінансових ресурсів суб'єктів господарювання	40
ДВОРНИК І.В. Фінансові аспекти сучасного стану розвитку України	44
ДИХА В.В., ДИХА М.В. Інноваційний розвиток енергетики у системі повоєнного розвитку України	46

Враховуючи кількість комунальних підприємств і темпи її зростання, а також відповідне збільшення видатків із місцевих бюджетів на діяльність комунальних підприємств, гострим постало питання законодавчого врегулювання умов фінансування комунальних підприємств за рахунок місцевих бюджетів.

Отже, суттєвий приріст комунальних підприємств, що стався протягом останніх 6 років до початку військових дій, спричинив і відповідне зростання бюджетних видатків на них, причому у фінансово спроможних громадах створювалися комунальні підприємства в сферах, далеких від системи життєзабезпечення, і на фінансування цих підприємств відволікалися бюджетні кошти.

Військові дії на території України призвели до руйнації цивільної і промислової інфраструктури, зокрема і активів КП. Незважаючи на зростання податкових надходжень до місцевих бюджетів за 1-ше півріччя 2022 р. на 1% [4], суттєві витрати на безпеку, ремонт і реновацію обмежують можливості для фінансування вцілілих підприємств. Тому нагальним питанням постає негайна оцінка комунального сектору з точки зору доцільності і суспільної значимості КП і оптимізація їх кількості шляхом приватизації. З боку органів місцевого самоврядування має бути посилений контроль за виконанням фінансових планів КП, особливо в частині контролю витрат з метою забезпечення збереження капіталу за рахунок власних внутрішніх джерел підприємств.

Отже, перспективи майбутньої капіталізації комунального господарства в повоєнний період полягають передусім в оптимізації їх кількості та всеохоплюючому контролі за ефективністю використання ресурсів.

Література

1. Y. Slobodyanik, K. Bagatska, H. Silakova et al. Efficiency of capital formation of utility enterprises: the case of Ukraine. Independent journal of management and production. 2021. Vol. 12, no. 3. URL: <https://doi.org/10.14807/ijmp.v12i3.1501>.

2. Прохоров Б., Лоневський О. Як фінансування комунальних підприємств спотворює конкуренцію. Центр економічних стратегій. 2020. URL: <https://ces.org.ua/how-does-utility-financing-impairs-competition/> (дата звернення: 15.07.2022).

3. Аналіз деяких чинників впливу державних та комунальних підприємств на конкуренцію на товарних ринках. Київ : АМКУ, 2022. 109 с. URL: <https://amcu.gov.ua/storage/app/uploads/public/613/5d9/a4c/6135d9a4c238a290240634.pdf> (дата звернення: 22.07.2022).

4. Маркуц Ю., Задорожня Л. Місцеві бюджети – що з виконанням за перші місяці повномасштабної війни. Вокс Україна. URL: <https://voxukraine.org/mistsevi-byudzhet-y-shho-z-vykonannyam-za-pershi-try-misyatsi-povnomasshtabnoyi-vijny/>

Л.В. БАРАБАШ

Уманський національний університет садівництва

ПІСЛЯВОЄННІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Початок XXI століття для економіки України ознаменувався доволі негативними явищами: зниження рівня реальних доходів населення, зростання безробіття та тіньового сектору, а також повільні темпи приросту ВВП. Як для ресурсної бази економіка країни працювала доволі добре, однак частка технологічного виробництва й інтенсивність розвитку підприємницьких ініціатив залишалися низькими. І вагомим фактором впливу, що сприяв формуванню таких результатів, став високий рівень податкового навантаження.

Податкова система України завжди була неоднозначною: у порівнянні з європейськими країнами ставки податків були лояльними та доступними, однак недієвість податкових пільг, закритість податкового адміністрування та незрозумілість податкового законодавства сприяли безініціативності потенційно можливих суб'єктів господарювання. До того ж постійно велася діяльність з посилення податкового тиску шляхом скасування лояльних податків (фіксований сільськогосподарський) і підвищення ставок існуючих.

Початок війни кардинально змінив напрям функціонування податкової системи. Зокрема, за законом України № 2120 «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану», що набрав чинності 18 березня, підприємства та підприємці, а також бійці, отримали низку дієвих пільг. Фактично даний нормативний акт запроваджував спрощену систему оподаткування для більшості суб'єктів господарювання, лімітуючи доходи 10 млрд. грн і знімаючи обмеження на кількість працівників і види діяльності. Також значно послаблювалося акцизне оподаткування та тиск податкового адміністрування [1]. Фактично на той час Україна почала будувати принципово нову, орієнтовану на розвиток підприємницьких ініціатив, модель податкової системи.

Проте суттєві послаблення, зокрема у секторі акцизного оподаткування, викликали низку вагомих порушень, що зменшували і без того низькі обсяги бюджетних податкових надходжень. І це сприяло поступовому скороченню пільг. Відтак ідея реформування податкової системи у повоєнний період набула нових обрисів і постало логічне запитання щодо її пріоритетів й основного спрямування.

Безумовно, що основним вектором функціонування нової моделі податкової системи України має стати соціальна орієнтованість. Саме цієї думки притримуються у міністерстві економіки. Зокрема, Ю. Свириденко перший віцепрем'єр-міністр – міністр економіки наголошує на необхідності динамічного переходу від економіки перехідного типу до економіки, що розвивається, а почати це необхідно зі зниження фіскального відсотка, тобто частки податків у ВВП. Наступними складовими є диверсифікація через малий і середній бізнес, вільне регулятивне середовище, перехід від сировинної економіки до переробної зі зростанням рівня експортоорієнтованості, а також створення сприятливого інвестиційного клімату для залучення капітальних інвестицій[2]. Логічно, що жодна з заявлених цілей унеможливиться за умови незмінності моделі податкової системи.

На лояльності останньої у повоєнний період наголошує і К. Швабій, зазначаючи, що підвищення ставок податків скоріше знизить податкові надходження, аніж навпаки. А ще зниження рівня оподаткування стимулюватиме до зменшення обсягів тіньового сектору [3].

Реформа податкової системи України у післявоєнний період однозначно має бути проведена. І передусім – зі зміною пріоритетів фіскальних на соціально-економічні. А для цього необхідно переглянути не лише розміри та види ставок податку, а й запровадити дієву систему пільг і переглянути об'єкти оподаткування.

Література

1. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану: закон України № 2120 від 15.03.2022. Верховна рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2120-%D0%86%D0%A5#Text> (дата звернення 19.10.2022)
2. Свириденко Ю. Яку економіку ми будемо? Українська правда. 08 липня 2022. URL: <https://www.pravda.com.ua/columns/2022/07/8/7357131/> (дата звернення 19.10.2022)

Наукове видання

**Фінансово-економічна платформа парадигмальних змін
повоєнного розвитку України**

Матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції
присвяченої пам'яті проф. Войнаренка Михайла Петровича
27-28 жовтня 2022 року, м. Хмельницький

Відповідальні за випуск:

д.т.н., проф. Синюк О.М., к.е.н., доц. Скоробогата Л.В.

Технічний редактор:

к.е.н., доц. Кобець Д.Л.

Комп'ютерний набір і верстка:

к.е.н., доц. Кобець Д.Л.

